

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Egy évre	5	Fél évre	8
Fél évre	2	Negyed évre	4
Negyed évre	1	Egy óra	1
Egy óra	1		70

Egyes szám ára 4 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Vészi és Buday.

Ez a két név a magyar újságírásban két irányt képvisel. Vészi nemzeti színre festett nagy dobon veri a kozmopolitizmus szertelenségeit és Buday a magyar földből nőtt gazdák egyik tarackkirtó kapása, magvető zsákos lelkiismeretes munkása, a ki a magyar viszonyok bírálásánál a pártok fölé is képes helyezkedni. Azért habár nem is haladok egy zászló alatt Buday Barnával, mint a magyarságnak egyik hűséges, erős harcosát tudom becsülni és előismeréssel vagyok kitartása iránt, hogy e korcs korszakban nem csügged, nem veszti a fejét, de küzd lankadatlanul a magyarságért.

Megengedem, hogy sokak előtt kellemetlen az általa képviselt irány, de ezért senkinek sincs oka, joga a Buday Barna hű és erős magyarságát kétségbevonni. Nem ösmerem személyesen Budayt, nem ösmerem Vészi Józsefet sem, mindkettőt egyedül az írásai után mérlegetem. E tekintetben mind a magyarságot, mind a lelkiismeretességet illetőleg a Buday javára billen, sőt nyomódik alá a mérlegem.

Vészi, a kinek tehetségét, már a mai hirlapírás színvonalához viszonyított tehetségét, képességét, nem akarom kétségbevonni, a határt nem ösmerő szertelenségeivel inkább kóros állapotokat teremt, mintsem hogy tisztáná a posványos levegőt. Idegen érzések és szellem szemüvegén bírálja a mi magyar viszonyainkat és tulajdonságainkat. Még talán mikor jót akarna, ekkor is sajtó sebeket üt kozmopolita festékű iró tollának a szertelenségeivel.

Utóbb Budaynak, a Hazánk szerkesztőjének, még a magyarságát is kétségbevonta; mert egyéb szertelenségei közé tartozik: magyarabbnak akarja magát erőszakolni a magyarnál. De ez még hagyján! Hanem az már nem hagyján, hogy gyűlölködő, a nemes hivatással oly ellentétes hangon és modorban támadt Budayra, a Buday becsülete ellen is, ahelyett hogy érvekkel czáfolta volna, ha az erre okot adott. Ez már igazán nem volt helyén. Annál helyesebben járt el Buday. A szertelen és féktelen hirlapi támadással szemben a törvényes megtorlás útját kereste. A bíróság ítélszéke elé állítja Vészit.

Ezen nemes emberhez illő férfias, higgadt viselkedéséért, eljárásáért, példaadásáért tisztelettel köszöntöm önt Buday Barna ur. Nem egy párt zászlaja alatt küzdünk ugyan, de a magyarság iránti szeretetben, hűségben, küzdelesekben párt, felekezeti különbség nélkül egynek kell lenni mindnyájunknak, a kik a magyar föld igaz fiai vagyunk.

ifjabb Móricz Pál.

Bakonyi Samu parlamenti beszéde.

(Elmondta június 18 dik napján.)

Bakonyi Samu doktor, az országos Kossuth párt ezen fáradhatatlan, lelkes kiváló hazafias tagja, a debreczeni II ik választó kerület független polgárságának szeretett képviselője, újabb nagy hatású és hazafias beszédet mondott a parlamentben, melynek már is egyik kiemelkedő, munkás, leglelkiismeretesebb tagja a debreczeni képviselő.

Bakonyi Samu ezen a párttagok által meggratulált és a parlament többi pártjai által is nagy figyelemmel hallgatott magvas, hazafias pompás beszédében többször az elevenére tapintott a vén Fejérváry generalisnak, a ki, találva érezvén magát, minduntalan ingerülten kiáltott közbe . . . mert a szögfejére koppintott a mi debreczeni képviselőnk, midőn tüzes beszédében bejelentette, hogy a póttartalékosok szolgálati idejének kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatnál a függetlenségi párt erélyes ellenállást fog kifejteni, követelte a magyar hadsereget és hogy a közös hadseregnél szolgáló magyar állampolgárok a magyar törvényekre is tegyék le az esküt.

Bakonyi Samunak ezen újabb parlamenti sikeréről örömmel számolunk be és teljes szövege szerint közöljük a hazafias, erélyes beszédet.

Elnök: Az ülést újból megnyitom.
Illyés Bálint jegyző: Bakonyi Samu!
 (Halljuk! Halljuk!)

Bakonyi Samu: T. képviselőház! A parlamenti illendőségnek törvényeit akarom én is követni, a mikor felszólalásomat azzal kívánom kezdeni, hogy pár évére a tulajdonról felszólalt Solymossy t. képviselőtársamnak néhány megjegyzést teszek.

Ő ennek a törvényjavaslatnak szükségét különösen két szemponttal indokolta, kö-

vetvén egyfelől a a hasonló czélú törvényjavaslatnak a multból ismeretes, másfelől pedig ennek a törvényjavaslatnak most élénk terjesztett indokolását. Az első vonatkozik hazánknak geográfiai helyzetére és azt mondotta, hogy ez teszi szükségessé nálunk a katonai követelménynek fokozott mérvű kielégítését. Ezzel az érvel, azt hiszem, nem kell sokat foglalkoznom, hiszen untig ösmerjük. Hanem hát azzal szemben én csak azt állítom t. képviselőtársamnak, hogy hasonló érvet minden állam törvényhozásában lehet felhozni, mert hiszen ma napság — a nemzetközi helyzetet tekintve — egyetlenegy államot sem véd jobban a geográfiai helyzete, mint a mienket és egyet sem veszélyeztet jobban, mint a mienk.

A másik főérve az volt, hogy az emberszeretet nevében követelte ennek a törvényjavaslatnak megszavazását és mint végső szavaiban kijelentette, az emberszeretet nevében szavazza meg ő örömmel — igenis örömmel mondá még nagyobb nyomatékkal — ezt a javaslatot. Hát én nem akarom nagyon kihasználni ennek az érvelésnek paradox voltát, amely az emberszeretet nevében az öldöklés eszközeit kívánja gyarapítani. Én azt hiszem, hogy Krisztusnak az emberszeretet tanaira vonatkozó apostoli működéseben ezt az érvet t. képviselőtársam aligha megtalálná.

De azt mondja, mit akarunk mi, a kik ellenezzük ennek a törvényjavaslatnak törvényerőre emelkedését?

Azt akarjuk-e, hogy azokata hadra felhívott családapákat kedveseik jayveszékelése kísérje a csatába? Hát mi azt nem akarjuk, t. képviselőtársam, hanem, azt hiszem, hogy e tekintetben, bármiféle új szerkezetű puskákkal fogja felszerelni a népfelkelő családapákat a t. képviselő ur, a jayveszékelésben absolute semmi különbséget a fegyverek különbsége nem fog tenni. (Élénk tetszés és helyeslés a szélsőbaloldalon.) Avagy talán e fegyverekkel a szeretteik örömmujongása fogja kísérni a népfelkelőket a háboruba? Én azt hiszem, — hogy volt idő Magyarországon, a mikor nem ilyen fegyverekkel szálltak harcra a mi vitézeink és akkor csakugyan nem a jayszó hanem az örömmujongás kísérte a mi hőseinket, (Élénk tetszés a szélsőbaloldalon.) hiszen az a politika, a melyet t. képviselőtársam követ, nem tudom, hogy elő fogja-e idézni azt az állapotot, a mikor ez az örömmujongás megismétlődik, de én arról vagyok meggyőződve, hogy a t. képviselőtársam részéről támogatott politika azt a jayveszékelést, a melyben, mondom, a fegyvereknek semmiféle különbsége nem okoz semmiféle fokozatot, igenis fel fogja idézni.

Több oldalról bizonyos csodálkozás kíséri a mi pártunknak ezen törvényjavaslatlallal szemben most tanusított magatartást. Azt kérdik tőlünk, hogy hát miért támadjuk mi tulajdonképen ezt a javaslatot? Hiszen a t. előadó ur azon kezdte mostani felszólalását, hogy ebben nincsen semmi új, ez csak természetesen folyománya a már előbb

előterjesztett két hasontárgy törvényjavaslatnak, nevezetesen az 1887: XI. t.-cz. nek és az 1901: XVI. t.-cz.-nek. Lássuk ezt a fejlődését a népfelkelés intézményének, mai jellege kidomborodásának. Pichler Győző t. barátom már igen helyesen utalt arra a dekadenciára, mely a népfelkelés tulajdonképeni rendeltetési szempontjából: újabb törvényeinket jellemzi. A népfelkelésnek katonai rendeltetése egész világosan meg van mondva az 1868. évi XLIII. t.-cz. 3. §-ában és magában az 1868. évi védtörvényben, a mely rendeltetéstől egészen eltérő feladatokat hárít a népfelkelésre az igen t. honvédelmi miniszter ur mostani katonai politikája. Ma már a népfelkelés, ha azt katonai szempontból nézzük, nem egyéb, mint egy második póttartalék. Míg ezelőtt a katonai tudományok álláspontjauak megfelelőleg a törvény a népfelkelést nem szánta egyébre, mint az ellenségnek a haza meglámádott területén operációiban való gátlására, addig ma különösen az első osztály u népfelkelésre nézve, azt hiszem, mindenki osztja azon nézetemet, hogy az nem egyéb, mint egy 2-ik póttartalék, a mely a mozgósított seregek az ellenség előtt beállott fogyatéka pótlására lesz hivatva. Katonai szempontból ide jutottunk a népfelkelés felfogásával.

De, hogy mennyire terjed a militaris mindenhatóságnak ez a tultengése, az nemcsak a népfelkelés fejlődéséből, hanem a póttartalék felhasználására vonatkozó törvényhozási intézkedéseknek fejlődéséből, helyesebben elfajulásából is megállapítható. Míg az 1868-diki véderő törvény 32. §-a szerint a póttartalék nem volt behívható, csak háboru esetén, már az 1882. évi XXXIX. t.-cz. 8. §-a értelmében a póttartalék 8 heti kiképzésre és időszaki fegyvergyakorlatokra is behívhatóvá lett. Az 1868. évi XVIII. t.-cz. és az ezzel egyező 1889: VI. t.-cz. a póttartalékosoknak nemcsak fegyvergyakorlatra való behívását, hanem békeszolgálatra való visszatartását is megengedi. Kötelességünk tehát ezen párt részéről ezen törvényjavaslattal szemben azért is kellő oppozíciót kifejteni, mert abban a nemzeti erőnek katonai célokra való olyan felhasználását látjuk, a melyet a katonai célok maguk sem indokolnak eléggé meggyőződésem szerint. De indokolják ezt a terjeszkedést minden hasonló törvényjavaslat előterjesztése alkalmával azzal, hogy az a lázas tevékenység, mely a külföldön észlelhető a hadügyi reformok terén, minket ugyanilyenre kötelez. Azonban én azt látom, hogy az a lázas tevékenység a külföldön a t. honvédelmi kormányt nemcsak arra indította, hogy kövesse a külföldi hatalmakat a reformok terén, hanem arra is, hogy azokat megelőzze. Így pl. különösen hangoztatják a tulajdonon azt, hogy a Németországgal való szövetség teszi ezt szükségessé és a velünk való szövetkezés érteke megköveteli ezt hadügyi szempontból. Én úgy tapasztalom, hogy a német védtörvényt, a népfelkelés felhasználása tekintetében, még meg is előztük.

Hiszen a német véderőtörvénynek, a mely 1875-ből való, 1886-ik évi revíziója megmutatja, hogy mennyivel messzebbre mentünk a nép erejének katonai szempontból való felhasználásával, mint maga az első katonai állam, Németország. Mert pl. a német véderőnovella, a mely 1888-ból való, tehát későbbi időből, mint a mi népfelkelési törvényünk, de egy évvel előbbi időből, mint a magyar véderőtörvény és három esztendővel előbbi időből, mint az 1891: XXIII. t.-cz., mondom a német véderőnovella 31. szakasza kimondja, hogy a népfelkelés, ha nincsen fölhívva, tehát békeidőben semmiféle katonai ellenőrzésnek alá nem vehető. Az 1891: XXIII. t.-cz. pedig azt, hogy a

népfelkelés csakugyan nem egyéb, mint egy második póttartalék, azzal is dokumentálja, hogy a népfelkelés első osztályához tartozó állampolgárokat rendszeres katonai jelentkezésre és ellenőrzésnek való alávetésre kötelezi. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Hat ez nem egyéb, mint a legnagyobb katonai államnak a versengésben való túlszárnyalása. Én óhajtom, hogy, a mitől Isten mentsen, hogy komoly esetben ez a túlszárnyalás ne a rubrikázásban és ne a jelentkezésre való kötelezettségben, ne az állampolgárok illetlen zaklatásában nyilvánuljon.

De erélyesen vissza kell utasítanunk ezt a javaslatot abból a szempontból is, a melyet már az előttem szólott ellenzéki képviselőtársaim érintettek, nevezetesen a nemzet teherviselése tulusgázásának a szempontjából és a nemzetnek ezen követelések elleni védekezése szempontjából. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Meggyőződésem szerint, t. ház, a népfelkelésről szóló organikus törvény, a mely ezt az intézményt megteremtette, nem értelmezhető másképp, mint úgy, hogy a népfelkelés csak mozgósítás esetére vehető igénybe, mozgósításon kívül a népfelkelés, az természetes, nem aktiválható. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ha pedig az így van, akkor nem lehet elzárkózni azon argumentum elől, hogy viszont a népfelkelésnek csak háboru esetére való alkalmazásából felmerülő költségek a magyar nemzetet egyedül és kizárólag nem terhelhetik, mert hisz erre nevezte a törvény kifejezetten úgy rendelkezik, hogy az 1880: XX. t.-cz. 11. §-a, mint a honvédségről szóló törvény is, hogy mozgósítás esetén a költségek a közös hadügyminiszter tárczáját terhelik. Azok a költségek tehát, a melyek a népfelkelés felszerelésére szükségesek, azon népfelkelés felszerelésére, a mely csak háboruban létezik, a mely csak mozgósítás esetére áll elő, a közös hadügyminiszter tárczájából a magyar honvédelmi miniszter tárczájára át nem harithatók az én igénytelen meggyőződésem szerint. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) De nem lehet elzárkózni az elől sem, a mi ebből az alkalomból nekem eszembe jut, amit kifejtett ezen törvényhozás tárgyalásainak egyik legspeciálisabb szakában, a nagy véderővita alatt; eszembe jut különösen a ház mostani mélyen t. elnökének ezen véderővitában tartott nagyszabású beszéde, a melyben ő azt mondja, hogy „a véderő sokkal nagyobb tényező a nemzet életében, semhogy azt kizárólag és egyedül katonai szempontból lehessen megbirálni.“ Igenis t. képviselőház, azt mondani, hogy a katonai szempontok követelik a felfegyverzésre való költségeknek ilyen exorbitáns mértékben való megszávalását, ezen egyedül katonai szempontból logikailag talán nem helytelen dolog; de ha azt tartjuk szem előtt, hogy a véderőnek, a nemzeti védelem erejének más, nem kisebb fontosságú tényezői is vannak, mint maga a fegyveres erő, akkor, t. képviselőház, az egyedüliség vádja nélkül ezt a kizárólagos szempontot fenn nem tarthatjuk. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Hogyan vagyunk a nemzeti védelem erejének ezen más tényezőivel? Nem akarom kihagyni ezt a kérdést, nem akarok tulságosan immorálni mellette, csak egyre mutatok rá, a mi, azt hiszem, dicsőségre nem szolgál. Akkor a mikor ennek az országnak ezer éves fennállását ünnepelte meg a nemzet egyik ünneplő alkotásként dekretálta azt, hogy ezer népiskolát fog felállítani. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Hol vannak? Hol van az az ezer népiscola, t. képviselőház? Csak szukcesszive tudtuk azokat nyomorúságosan felállítani, esztendőről esztendőre; de erre már nem veszi

igénybe a t. pénzügyminiszter ur azt a forrást, a melyet erre a katonai célra igenis igénybe vesz. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Hogy igazam van abban, miképp nem lehet a véderő kérdését egyedül katonai szempontokból felfogni, a tekintetben még egy klasszikus tanura hivatkozom bizonyítékul és ez maga az igen tisztelt honvédelmi miniszter ur, aki a népfelkelési törvény tárgyalása alkalmával tett nyilatkozatot, a mely becsületére válik és humánus gondolkodását kétségtelenül jobban bizonyítja, mint ez az indoklás, amelyet most mar másodszer van alkalma a t. képviselőháznak hallani, mert szóról-szóra megegyezik, minden lényeges részében a tavaly előterjesztett hasonló irányú törvényjavaslat indokolásával, a mint erről mindenki meggyőződhetett. Ez a nyilatkozat, amely, mondom a t. miniszter ur humánus érzelmeinek sokkal inkább dicsőségére és becsületére válik, ez az a kijelentés, az az őszinte vallomás volt, hogy a t. miniszter ur sokkal szivesebben kérne e nemzetől egypár ezer ekére való költséget.

B. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Most is fentartom!

Bakonyi Samu: Ez a „fentartom“ nagyon platonikus humanizmus.

B. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Muszáj! Ekével nem lehet az ellenséget megverni! (Felkiáltások a szélsőbalon: Muszáj! Parancsolják!)

Bakonyi Samu: Nos t. képviselőház, az a part, melyhez nekem tartozni szerencsém van, azt a muszájt nem ismeri el olyannak, mint a miniszter ur. Egyébiránt én tudomásul veszem azt a közbeszólását a t. honvédelmi miniszter urnak, hogy „muszáj“. Tudom jól, hogy muszáj, de ezt tekintem az ő egyedüli mentességének, de ezt a muszájt nem ennek az országnak szüksége, nem ennek az országnak érdeke szabja meg.

B. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: De igen!

Bakonyi Samu: . . . hanem megsabja az a kapcsolat, a melynek a kívánalmái, a melynek az érdekei, az igen tisztelt miniszter ur előtt, igenis, a legfőbb muszáj parancsával birnak. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Polczner Jenő: A nagyhatalmi állás meg a dinasztia méltósága!

Bakonyi Samu: Azt mondja a t. előadó ur, hogy ez a törvényjavaslat csak folytatása a mar hasonló célból előterjesztett törvényjavaslatoknak. Tudomásul veszem és hangsúlyozom, hogy „folytatása“, mert nem befejezése. Azt mondja a t. előadó ur, hogy ez a most kért költség szükséges az első osztályu népfelkelésnek a felszerelésére. Aból, hogy nem úgy fejezte ki magát, hogy nem úgy fejezte ki magát, hogy befejezése, hanem úgy, hogy folytatása, én egyebet, a magam logikájával, nem tudok következtetni, mint azt, hogy még más folytatása is következhet és a jó Isten tudja, hogy mikor jutunk a befejezéshez. De, t. képviselőház, a midőn a népfelkelési törvényt tárgyalta a törvényhozás, éppen erről az oldalról emeltetett katonai szempontból az az ellenvetés, a mely most az indokolásban a törvényjavaslat mellett szóló érv gyanant hozatik föl, nevezetesen azt kérdezte a párt a t. miniszter urtól, hogy a fölfegyverzéssel mi lesz; hiszen zavarok fognak beállni, ha másféle fegyverzete lesz a népfelkelésnek, mint az első harcvezetésre állított haderőnek. Erre a kérdésre a t. miniszter ur nem így felelt ám akkor, 1886-ban, mint a hogy most felel.

B. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Mert nem volt más fegyver!

Bakonyi Samu: Nevezetesen azt mondotta, hogy (olvassa): „mivel a népfelkelési csapatok, mint olyanok, sohasem fognak a működő sereg kiegészítésére fordítani“ — ezt t. i. csak a II. osztályú népfelkelésre érthette az igen t. miniszter ur, mert hiszen, hogy az I. osztályú népfelkelés igenis felhasználható a kiegészítésre, az maga az akkor tárgyalt törvényjavaslat és a törvényerőre emelt előterjesztés intézkedéseiből egészen világos — „e részben, ugymond, kellőleg gondoskodva van a fegyverekről“, — a II. osztályú népfelkelőkre vonatkozólag, mert hiszen azok részére elég jóknak tartotta az akkor használaton kívül helyezett és kiselejtezett, gondolom, Wenzl-féle puskákat. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) A mi pedig az I. osztályú népfelkelésnek azt a részét illeti, a mely a törvény értelmében harczó hadseregben beálló fogyateknak pótlására felhasználható, erre nézve azt mondotta az igen t. miniszter ur, hogy (olvassa): „a hadsereg kellő számban rendelkezik olyan fegyverekkel, a melyek a fogyateknek pótlására felhasználható népfelkelőknek ellátására és felszerelésére fordíthatók.“ (Mozgás jobbfelől.) Hát ha ez így van . . .

B. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Nem így van!

Bakonyi Samu: . . . és a t. honvédelmi miniszter ur, ha utánanéző, bizonyára megadja nekem azt az elégtételt, hogy idézetem helyes, akkor nem értem, t. ház, hogy miben változott azóta a helyzet, ha most nem kéri a II. osztályú népfelkelésnek az ismétlődő fegyverekkel való felszerelését.

B. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Az első osztályú felszerelését, kérem!

Bakonyi Samu: Ha a második osztályúra nem kéri — ezt mondom t. miniszter ur — az első osztályú népfelkelés pedig most is csak ugyanarra a célra használható, mint a melyre kontemplálva volt 1886-ban, akkor nem ugyanaz az argumentum áll e ma az I. osztályú népfelkelőknek a fogyatek kiegészítésére való felhasználása tekintetében, mint állt 1886-ban? Csakhogy az érvelés tekintetében most megfordult a helyzet. Akkor mi hoztuk fel ezt, t. képviselőház, most pedig az igen t. miniszter ur, akkori álláspontjával éppen ellenkezőleg úgy indokolja a törvényjavaslatot, a mint azt az előadó ur részéről hallottuk. Miért? Azért, t. ház, (Halljuk! Halljuk!) mert akkor Bécsben nem úgy fogták fel, hogy muszáj, ma pedig, úgy látszik, hogy ez is muszáj. Ennél fogva világos, hogy minden törvényhozási intézkedésünk úgy a véderő terén, mint politikánk más ágában és a nemzeti élet egyéb területein is mindig a bécsi muszáj szerint igazodik. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) De hogy a nemzet teherviselési képessége mennyire nem alkalmas ez idő szerint arra, hogy ilyen exorbitáns katonai megterhelést elszenvedhessen, annak bizonyítására én csak egy két számadatra kérem szives figyelmüket. (Halljuk! Halljuk!)

Itt van a kezem ügyében a közönségi kiadások megállapítására kiküldött országos bizottság irományait magában foglaló füzet. Ez 1886-tól 1899-ig mutatja ki a terhek emelkedését, illetőleg az adóbevételeknek mindennemű emelkedését és fejlődését. Azt tapasztaljuk, hogy az átfutó természetű kiadások levonása után 1886-ban 123,277,269 frtot kitevő állambevételek ezen három év alatt 182,496,867 frtra, tehát 59 milliót meghaladó összeggel emelkedtek. Megezőfolthatja-e valaki, hogy ezen közel 60 millióval emelkedő adóterhek nagy része hadügyi, katonai célokra fordított? (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ha ez így van, pedig költségvetéseink megezőfolthatlanul bizonyít-

ják, akkor méltán kiálthatja oda ez a párt a tuloldalnak, hogy eddig és ne tovább! (Helyes a szélsőbaloldalon.) Azt tapasztaljuk, hogy tovább akarnak menni, célzás történt már a szomszéd padokról arra, hogy a delegáció csak az imént szavazott meg új ágyuk beszerzésére 38 millió frtot és felmerült a sajtóban annak a híre, hogy ez csak a kezdet és a folytatása, a mint a t. előadó ur ennek az igazságában velem egyet fog érteni, majd következik és pedig akként, hogy évenként 40—40 millió megszavaztatásával 160 millió fog igénybe vétetni. A t. miniszter urnak a sajtóról való felfogását ismerjük egy multkori közbeszólásából, azonban, bármennyire honorálok is én a t. honvédelmi miniszter ur kijelentéseit, ezt csak azért sem honorálhatom, mert hiszen minden eddigi előzmény a sajtóban felmerült hírek igazságát mutatja. A katonai megterhelések terén nincsen megállás.

B. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Haladás van mindenben!

Bakonyi Samu: Bizonyítja ezt az, hogy az delegációban, tehát meggyőződés szerint egy, ezen kérdéssel való foglalkozásra egyáltalában nem illetékes testületben az igen t. miniszterelnök ur, ara a kérdésre, hogy nem fogja-e az új ágyuk beszerzése a békel-tszám szaporítását maga után vonni, azt felelte hogy nem kontemplálja a béke létszámnak ilyen czímen való szaporítását. Erre nincsen is szüksége, mert hiszen a törvény megadja a módot erre olykép, hogy majd a törvényhozástól a póttartalékosoknak tetteles szolgálatra való behívását és visszatartását fogja kérni. Erre először az a megjegyzésem, a mint már jeleztem, hogy ezen kijelentésnek, melyet mi nem helyeselhetünk soha, eltekintve annak tárgyától és tartalmától, a delegációban absolute helye nem volt, mert igaz ugyan, hogy nem intézkedést tartalmazott, de az 1867: XII. t.-cz. 28., 37. és 44. §-ai annyira világosan meghatározzák, hogy a delegációban ilyen természetű előterjesztésekről nem lehet szó, hogy a delegációtól még a kezdeményezést is kifejezetten megvonják, ebből pedig én nem következtethetek egyebet, mint hogy a delegációban a hatáskörét nem ugyan az intézkedések, de a tárgyalások, az ott tárgyalásra kerülő ügyek megbeszélése szempontjából a miniszterelnök ur implicite kiterjeszti. Nekünk ezen a párton állást kell foglalnunk ezen bejelentett törvényjavaslat ellen, már csak azért is, hogy a legelső alkalmat megragadjuk annak a kijelentésére, hogy az állampolgároknak ilyen szememben túlterhelésével, katonai célokra való igénybevitelével szemben ez a párt a meghatározottabb ellenállást fogja annak idején kifejezni, ha a t. miniszterelnök ur a delegációban, tehát egy egészen illetéktelen helyen bejelentett ezen fenyegetését be akarná váltani és ilyen irányú törvényjavaslatot ezen ház elé fog hozni. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Mert hiszen nekünk ez ellen a törvényjavaslat ellen a magatartásunkat megszabja pártunk programja.

B. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Még nincs is beadva!

Bakonyi Samu: Még nincsen beadva, de a delegációban már jelezte a miniszterelnök ur. Ez katonai kérdés és természetes, hogy midőn most szintén katonai javaslat tárgyalása közben a legelső alkalom van rá, már a priori is visszautasítjuk ezt a tervet, mint merényletet. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Pártunk programja az önálló nemzeti hadsereget foglalja magában. A t. miniszter ur pedig most költséget és felhatalmazást kér oly célra, a mely neg egyezik

meg azért, mert a népfelkelés az orgonikus törvény intézkedései szerint első osztályában felhasználható a közös hadsereg soriban beálló fogyatek pótlására: azokat a védköteles hon polgárokat, a kik már a közös hadseregben való szolgálat kötelezettsége alól kikerültek, ismét visszazorozza a közös hadsereg soraiba, idegen vezényszó és fekete sárga zászló alá, (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) és szolgálatra kényszeríti ezen honpolgárokat ily módon abban a hadseregben, a mely hadseregnek tagjai nem tesznek a magyar alkotmányra esküt.

Azt fogja erre mondani a t. miniszter ur, hogy hiszen benne van az utasításban is, hogy honvédségi esküt tesznek. Ugy van tökéletesen és a honvédségi eskü a szentesített magyar törvények iránt való hűségre kötelezi azokat, a kik azt leteszik; de a közös hadsereg katonái — pedig azt mondják, hogy az a hadsereg magyar is — a magyar törvényekre, az alkotmányra esküt nem tesznek. Mar most a közös hadseregbe visszakerülő népfelkelő ezen eskü szankciója alatt harczol az egész közös hadseregben, holott egy másik esküt tett a magyar alkotmányra. Azt méltóztatnak rá mondani, hogy kizárnak tekinthető az az eset, hogy a két eskü kollízióba jusson egymással. Érttem, hogy a t. miniszter ur ezt kizártnak veszi; de akkor miért nem kezdeményezi, — és ez a t. miniszterelnök urnak is szól, — hogy ezen eskü átalakíttassék és abba belefoglaltassék a magyar alkotmány iránti hűség. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Hogyha a t. miniszterelnök ur készségesnek nyilatkozott arra, hogy „együttes“ hadi zászló konstruáltassék — a mit majd annak idején megbirálunk — akkor meg lehet tenni a kezdeményező lépéseket erre is, és vegyem rá az ő kollégáját, hogy közösen kezdeményezzék azt is, hogy a hadseregben szolgáló magyar állampolgárok tegyék le a szentesített magyar törvények iránt való hűségre kötelező esküt úgy, a mint ezt a honvédek leteszik.

Polczner Jenő: Ezt Bécsben nem engedik meg.

Bakonyi Samu: Ennél a kérdésnél engedje meg a t. miniszterelnök ur, hogy csak pár szóval reflektáljak arra, a mit a magyar hadsereg szempontjából, gondolom, a honvédelmi költségvetés tárgyalása alkalmával mondani méltóztatott, az 1867: XII. t.-cikk 11 §-ára való hivatkozással. Azzal szemben t. i. hogy erről az oldalról az állított, miképen Deák Ferencz alkotása, az 1867: XII. t.-cikk, igenis ismeri a magyar hadsereget, a t. miniszterelnök ur később feláll és mint Deák Ferencz hagyatékának illetékes végrehajtója, gondozója, Deák Ferencznek későbbi beszédeiből bizonyítja . . .

Széll Kálmán miniszterelnök: Ugyan mit okoskodnak mindig! Én sohasem mondtam magam annak!

Bakonyi Samu: . . . azt, hogy Deák Ferencz magyar hadseregre nem is gondolt. Ezzel szemben kérem a t. miniszterelnök urat, méltóztassék ezt a törvényt, a melyet bizonyára nagyon jól ismer, az 1867: XII. t.-cz.-et. még egyszer elolvasni és azt fogja tapasztalni, hogy nemcsak a 11, de a 14 §. is kifejezetten magyar hadseregről beszél. És hogy ez nemcsak fazon de parler volt a törvényben, mint, fájdalom az azóta alkotott törvényeink egész sokaságában a jogfentartást csak ily fazon de parler-nek kell tekinteni: azt bebizonyítom egy másik férfiúra való hivatkozással, a ki nem tudom, mennyiben illetékesebb a Deák Ferencz hagyományának, szellemének értelmezésére, mint a t. miniszter ur, de annyira bizonyára illetékes, mint ő. Nevezetesen Lónyay Menyhértre hivatkozom, a ki Deák Ferenczcel együtt

vett részt azokban a tárgyalásokban, amelyek eredménye az 1867. XII. t. cz. a ki nagyon sok oly legszűkebb körű tárgyalásban vett részt, a melybe Deák Ferencz delegálta őt mint bizalmasát. Lónyay Menyhért ezekről naplót vezetett, a mely ránk maradt. Azt mondja a kérdéssel:

„A legnehezebb volt a hadsereg kérdése. Ők — t. i. Belcredi stb. a kikkel tárgyalat — ragaszkodtak az egységes hadsereg kifejezéséhez, mi pedig a magyar hadsereg szó benmaradásához; végre a szerkezet mindkét felt kielégítette.”

Szell Kálmán miniszterelnök: Hiszen benne van, mondtam!

Bakonyi Samu: Ha ez tehát ily hosszú, nehezen megküzdhető vita tárgyává tételt, akkor bizonyára megvolt ennek a maga értelme, oka és az nem lehetett más, mint az, hogy Deák Ferencz igenis a magyar hadsereg intézményét nem ejtette el, mint a hogy a t. miniszter ur Deák Ferencz hagyatékának értelmezésével teszi.

Szell Kálmán miniszterelnök: Én Deák Ferencz beszédét citáltam! Az benne van!

Bakonyi Samu: A t. miniszterelnök ur nagyon szerencsés a formulák szövegezésében. (Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.) Megesinálta azt a bizonyos közgazdasági formulát. Adja Isten, hogy a nemzet jogait csakugyan megvédhesse vele. Most azonban hadi formuláknak szövegezésére is ráadta magát, és ilyenek tekintem a delegációban tett bejelentését, a mely ellen épen az imént már előzetesen is tiltakoztam. Énnél fogva világos előttem, hogy mint ennek a pártnak tagja, sem programmunk szempontjából, az önálló magyar hadsereg szempontjából, sem pedig politikai okokból, a melyeket, mondom, a miniszterelnök ur kijelentése folytán már előzetes állásfoglalás gyanánt jelzek, én a törvényjavaslatot el nem fogadhatom. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) De nem azt a bizalmatlanságot értem csak, a mely nagyon természetes egy ellenzéki párt részéről a kormányval szemben, hanem más bizalmatlanságot értek itt. Nevezetesen, a népfelkelési törvényben az van kimondva, hogy a népfelkelésnek felhívása, feloszlata a Felségének, a királynak joga. Akkor hívja fel tehát ő Felsége és akkor oszlatja fel, ha jónak látja. Addig tarthatja az első osztályú népfelkelést a mozgósított hadsereg létszámában, kötelekben, a meddig jónak látja. Ha ezzel szemben azt látjuk és tudjuk, hogy a hadüzenet, szóval a béke és háború joga, nem a parlament kezében van, és hogy a parlament erre való befolyása csak az ujonczok és a költségek megszavazása alakjában jelentkezik, akkor, t. ház, egy válsággal fenyegető idő előtt nagyon természetes dolog, hogy bizonyos tartózkodás és aggodás fog el bennünket, ha ezeket a szempontokat vizsgáljuk. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Hiszen mi alattvalói hódolattal hajlunk meg a felséges jelszó előtt, amely azt mondja, hogy „bizalmam az ősi erényben”. Azóban ha ezzel szemben azt tapasztaljuk, hogy mégis a bizalmatlanságnak meg-megújuló jelenségeit kell elszüntetnie ennek a nemzetnek, akkor kell, hogy eszünkbe jusson az is, hogy ezen mostani királyi bizalommal szemben, az ősi erényekkel szemben áll a történelem hosszú századainak tanulsága, ezen nemzet ősi erényei ellen elkövetett súlyos bűnök egész sorozata. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Hogy ezek a bűnök örökre véget értek e, ki tudná azt megmondani? De a jövőre ez a nemzet csak a multnak tanulságaiból gyűjthet

magának erőt. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) A multnak tanulságai pedig nagyon keserves lecckét foglalnak magukban ennek a nemzetnek okulására. A Habsburg-uralom kezdetén 1559-ben ez a nemzet — a Corpus Juris tanuskodik róla — már nem egy olyan törvényt volt kénytelen alkotni, a melyben világosan kifejezésre jut a nemzetnek ezen uralom alatt bekövetkezett állapota.

Az 1559-dik évi XIX. dekrétum 10-dik és 11-dik artikulusában az országgyűlés azt mondta I. Ferdinánd királynak, hogy nem képes már katonai czélokra többet áldozni, nem képes azért — és jussom eszünkre, hogy csak tegnap hallottuk Barta Ödön t. barátunktól és ezt a t. miniszterelnök ur is bizonyos mértékben appreciálta, hogy itt életét annyira elszegényedik, hogy itt életét tovább fentartani nem tudja, mert kipszuttják a törökök, a rebellesek és a katonák. Hát, t. ház, ma nem a törökkel kell szembe szállnunk, nem azok részéről fenyeget bennünket veszedelem. És hol vannak a rebellesek?

Bátkay László: A kormánypárton! (Derűltség.)

Bakonyi Samu: A messze morajló Marmora-tenger partjain pihennek azok és később is vagy száműzetésben haltak el, vagy visszajöttek és részben ezen mai rendszernek támogatására szegődtek. Nincsenek tehát törökök, nincsenek rebellesek, de vannak katonák, megvan az a katonai szellem, mely ezt az országot előbb-utóbb arra az állapotra juttatja, melyben volt 1559-ben, a mely ennek a nemzetnek javát, erejének becses részét kiüzi ebből az országból, hogy mindennapi kenyerét másutt keresse meg; mert beállhat az a helyzet a t. kormányval és az őt támogató többségnek politikája folytán, hogy résztint a katonai túlterhelések, részint pedig a fentartani kívánt közösüges gazdasági állapotok mellett oda jut, a hová jutott 1559-ben, mint a törvény magát kifejezi: „Glandibus vescuntur quod sane miserandum est.”

Hogy ez az állapot ne ismétlődjék, azt csak ezen párt politikájának érvényesülésével tartom elérhetőnek; csak a teljes kivívása fogja ezen helyzetet megoátolni. Ezek az állapotok igazán megfoszthatnának bennünket hitüktől, minden reménységüktől. De én erre a sötét képre, melyet az imént kellett megrajzolnom, mégis a bizalomnak, a reménynek és a hitnek egy sugarát kívánom vetni. A hit, remény és bizalom sugara az, hogy a veszély pillanatában, ha a válság csakugyan bekövetkezik, annak nem az lesz a folytatása, a mitől most tartanunk kell, és a mit a t. előadó ur jelzett, hanem reméljük mindnyájan a győzelmes befejezést is, hogy nem lesz közöttünk különbség, hanem érületben és cselekvésben valóban egyek leszünk. Végzem, t. ház, azzal, amivel Lamartine befejezte a Girondisták történetét a maga nemzetéről szólva: Igaz, ennek az országnak története tele van gyászszal, de megvan abban a hit, megvan abban a reménység is. Mi is a magunk gyászából hitet és reménységet meríthetünk, de nem ebből a törvényjavaslatból, mely azt csak gyengíti és csökkenti mely annak kiirtására sokkal alkalmasabb, s épen ezért, mert a remény él bennem, ezt a csüggedést tartalmazó törvényjavaslatot, ezt az elszomorító kezdeményezést és folytatást és még szomorubb befejezést czélzó törvényjavaslatot el nem fogadom. (É én helyeslés és éljenzés a szélsőbaloldalon. A szónokot számosan üdvözlik.)

Dal egy derék menykőhöz.

Gyulafehérvárott Propst tábornok, erdélyi hadtestparancsnok, rendes tavaszi szemléjét tartotta a helyőrség felett. Mint rendesen, most is kitérték fogadására a gyulafehérvári erősség falára a f e k e t e s á r g a zászlót. De rövid ideig lógott a vár falán. Rste félelmetes zivatar támadt. Menydörgött, villámlott és az első villám cikázva csapott bele a kétéjú-sasos zászlóba. — Másnap a vihar után a sárban találták meg.

Becsületes, derék menykő!
Bár a dalom jutna hozzád,
Elmondani, hogy üdvözlünk,
Hogy tiszteltet Magyarország!

Becsületes derék menykő,
Hol termettél? Midől lettél?
Tán időtlen idők óta
Keservünkből gyűlögettél? ...

Vagy talán egy szebb jövőből
Első villámsugár volnál?
Akárhogy van, derék menykő,
Te jó helyre suhintottál!

Áldjon meg Isten érte;
A felhőt is, aki hordott.
S száz szónak is egy a vége,
Ne vedd zokon, a mit mondok!

Az Isten szent szerelméért,
Mindekkorig merre jártál?
Hányszor hívtunk, emlegettünk,
Merre késtél, mire vártál?

Van-e még több a fajtádból?
Oh küldd mind a mi egünkre.
Magyar földön osztrák zászló,
Ne lobogjon szégyenünkre.

— Mert mi tőlünk itt loboghat
Tán az örökleten át is ...
Törjétek ti izzé porrá,
Az utolsó darabját is!

Szabolcska Mihály.

NAPI HIREK.

Csokonai szülőháza.

Csokonai Vitéz Mihály Debreczen hírneves szülőttének és poétájának Bethlen utcai szülőházát már régebben emléktáblával jelölte meg a hálás utókor. A Csokonai kör azonban ezzel nem elégedett meg, a Csokonai szülőházát örök időre megakarja menteni az enyészettől, — A ház a várostulajdonát képezi és jelenleg elemi iskola helyiségül szolgál. A Csokonai kör, hogy a házat, megmentse és fentartsa, arra kérte Debreczen város tanácsát, engedje át a Csokonai szülőházát örök használatra a körnek. A tanács elé ma került a kérvény és a tanács egyhangulag fogadta el Vecsey Imre t. főjegyző, tanácsnok ama előterjesztését, hogy a Csokonai kör kérelmének szívesen tesz eleget a tanács s a házat állandó használatra átengedi; de mivel jelenleg ott még elemi iskola van, várni kell addig a Csokonai körnek míg az iskolák szabályozása megtörténik és a jelenleg

ott lévő elemi iskola elhelyezéséről gondoskodnak.

A guti erdő adója.

Debreczen város tulajdonát képező erdőségek közé tartozik a Guty erdő is. A guti erdő csatolt erdeje a városnak s mint ilyen után pótdadót fizet a város. Eddig a guti erdő pótdadójából Debreczen város csak a felét fizette, másik felét pedig Martonfalva községe. Szabolcsvármegye törvényhatósága most a várostól azt követeli, hogy a múlt évi adó egész összegét Debreczen városra fizesse. A tanács foglalkozott ezzel a kérdéssel. Oláh Károly tanácsnok bemutatott egy még 1883-ban kelt egyezményt, melyet Debreczen és Szabolcsvármegye kiküldöttjei kötöttek s a melyben azt van mondva, hogy a Guty erdő után járó adót Debreczen és Martonfalva egyenlő arányban közösen fizetik. A tanács ennek alapján elutasítja a kérelmet s az egyezményt hiteles másolatban megküldi Szabolcsvármegyének.

A nyulási kintin bérlete.

A városi tanács a nyulási barak kintin bérletére 3 évre árlejtést hirdetett. A tanács a kintin bérletét az eddigi bérlő Tihanyi Józseffel szemben, ki évenként 5 koronával magasabb bérösszeget ígért, Havas Dávidnak adta ki. Tihanyi József ezt a határozatot megfélembreztette a közgyűléshez. A tanács azzal a javaslattal terjeszti a közgyűlés elé a felebbezést, utasítsák el a felebbezést, mert Tihanyinak azért nem adták ki, mivel sok panasz érkezett ellene a katonaságtól, továbbá fizetési kötelezettségeinek a várossal szemben nem felelt meg pontosan.

Az államvasutak építkezései és a légszeszgyár.

A debreczeni állomás új felvételi épületének felépítésével a pályatestet is megnagyobbítják. A terjeszkedésnek útjában áll egyik oldalról a légszeszgyár nagy, emeletes lakóépülete. Az államvasutak igazgatósága megkereste a tanácsot, nem lenne-e hajlandó ezt az épületet onnan eltávolítani. Ebben az ügyben tartottak ma helyszíni szemlét és tárgyalást. Az államvasutak igazgatóságának képviselőjében Budapestről Gulácsy főfelügyelő és dr. Barcs jogügyi tanácsnok, az üzletvezetőséget Tolnay Kornél üzletvezető és Eckstein mérnök, Debreczen városát pedig Körnel Adolf tanácsnok, dr. Magos György alügyész és Debreczeni Jenő légszeszgyári igazgató képviselték. A tárgyalás folyamán megállapodás történt a lényegre nézve s a kérdéses ügyet a legbékésebben intézik el oly módon, hogy a városra abból semmiféle kár nem fog hárulni.

Szatmár veszedelme.

Három napi aggodalom után végre megkönnyebbülten lélegzett föl Szatmár lakossága. A megdagadt Szamos hiába oszromolta a város védőtöltéseket. A környéken sok kárt okozott ugyan a védgátakon áttörő vízár, de ma már ott sincs veszedelem. A Szamos már apadni kezdett. A szatmári folyómérnöki hivatal közreműködésével sikerült a hatóságok által kirendelt közegeknek a szatmár-udvari, darai, tatárfalvai, matolcsi és panyoli védőtöltésszakaszokon a

védőtöltések kiszakadását megakadályozni. A Szamos eddigi legmagasabb vizállását érte el, de árvize sehol ki nem tört. A további veszély egyelőre megszűnt. A sályi kompon a magas víz állás miatt a közlekedés napokig szünetel.

Debreczeni termékek Délafrikában.

A debreczeni kereskedelmi csarnokban tartott értekezlet, melyen üzletemberek, gyárosok, iparosok vettek részt, tudvalevőleg nevezetes tervet állapított meg, hogy a háboru által kipszított Délafrikát köznapi szükségű debreczeni termékekkel látják el. E végből összeköttetést keresnek Dél-Afrikával. Ez az eszme, ez a terv feltűnést keltett az üzletvilágban. A Budapesti Hirlapban most is jelent meg erre vonatkozólag érdekes cikk, melyben a délafrikai viszonyokkal ösmerős cikkíró helyesli, hogy mezőgazdánk jól föl fogott érdekében cselekszünk, ha Dél-Afrikát elfoglaljuk termékeink piacza gyanánt, hol ezidőszert mindenképpen nagy szükségű van.

A pécsváradi győzelem.

A pécsváradi kerületben pótválasztás volt a függetlenségi Kossuth-párti képviselő jelölt Egry Béla dr és a néppárti jelölt Vedella Mihály között. A választási mérkőzés a Kossuth-párt győzelmével végződött. A lelkes magyarok Egry Béla drt választották meg országgyűlési képviselőnek.

Egy Vilmos huszártiszt esküvéje.

Kolozsváron fényes főuri esküvő volt. A Debreczenben állomásozó Vilmos huszárezrednek egyik délczeg, fiatal hadnagya volt a vőlegény. Ezen esküvőről a kolozsvári „Ellenzék“ ezeket írja:

Uzoni gr. Béli Kálmán és neje mezőkövesdi báró Huszár Erzsébet leányának, az ifju, szép és bájos Rosalie kontesnek ma délbén esküdött örök hűséget gr. Haller János cs. és kir. huszárhadnagy. Az esküvő a Mátyás király-téri templomban folyt le. A fiatal pár az esküvőn diszmagyarban jelent meg, gr. Toldalagi plébanos, Majláth Gusztáv püspök volt titkárja adta össze a fiatal párt, szép beszédet intézvén hozzájuk. — Az esküvőn diszes násznép jelent meg: Jelen volt Béli Akos gr., Béli Kálmán és neje, br. Bornemissza Károly, br. Szentkereszt Zsigmond, az erdélyi arisztokrácia több tagja s a 7 huszár ezred több tisztje. Esküvő után a násznép a mánáskaszinóba gyűlt össze diszes lakomára, melyen mintegy 40-en vettek részt. A fiatal pár a délutáni gyorsvonattal elutazott Olaszországba.

Merénylet a király ellen?

A londoni Daily Express című lap azt a hírt röpitette világra, hogy Ferencz József király ellen az osztrák Schneebergre tett kirándulása alkalmával merényletet terveztek. A rendőrség azonban idejekorán értesült az anarkisták tervéről és ezért maradt el első napon a kirándulás. Második napon mégis kirándult a király a Schneebergre, de az alkalommal feltűnő nagy rendőri intézkedéseket tettek. Az állítólagos merénylet híre úgy Bécsből, mint máshonnan megczáfolták és így valószínűtlen, hogy komoly alapja volna.

Katonák beszállásolása.

Említettük, hogy e hó végén 4 ezred katonaság érkezik Debreczenbe. A budapesti első honvéd gyalogezred parancsnoksága ma értesítette a katonaugyosztályt, hogy az ezred, 790 dmbér és 44 ló június hó 28-án érkeznek városunkba. Az ezred 1 napig marad itt, majd ismét július 12-én tér vissza s 10-ig tartózkodik városunkban. A katonákat a Saléfrom laktanyában fogja elhelyezni.

A kőtelekü Biharmegye.

Biharmegye törvényhatósági bizottsága mai határozatával sorakozott azon szolgálkú vármegyék közé, melyek nem akarnak lobogót hajtani Kossuth Lajos nagysága és dicsősége előtt. A Tisza feszkétől nem is igen lehetett mást várni. Gróf Tisza István azt hitte, hogy könnyebben kap miniszteri tárczát ha a hevesmegyei átirat ellen foglal állást. Tudja, hogy kedves dolog ez Bécsben, hogy tetszik az ilyesmi az udvari körökben, a hol megrettennek csupan a Kossuth név hallatára is. Tudja ezt Tisza István és ezért szavaztatta le Hevesvármegye átiratát. Biharmegye közgyűlésén azt megnyugvással vették tudomásul, hogy Tisza Kálmánnak szobrot akarnak állítani a fővárosban de Kossuth Lajos szobrának felállítását nem óhajtják. Nem jutott eszükbe egy pillanatra a bihari nemes uraknak Beöthy Ödön nagysága? Nem szégyenkeztek, mikor ilyen határozatot hoztak? Az ülésen Beöthy Laszlo főispán elnökölt. Az alispán megemlékezett Tisza Kálmán, Horanszky Nándor, Pável és Goldis püspökök haláláról és bejelentette, hogy tervezetet dolgoz ki arra nézve, miként lehetne országos mozgalmat indítani, hogy Tisza Kálmánnak a fővárosban szobrot állítsanak. Ezután az aradi átiratot tárgyalták. Az állandó választmány java late az volt, hogy ne avatkozzék a megye ebbe a dologba, mert ez Budapest magándolga. Marjay Péter országos képviselő felszólalása után, a ki azt mondta, hogy szükséges a szobor megszüretése, mert a dologt egyre halogatják, a közgyűlés 45 szóval 30 ellen elfogadta az állandó választmány javaslatát. Hevesvármegye átirata dolgában az állandó választmány határozata az volt, hogy a nemzeti hősek nmlékét meggyalázó törvény eltoléseért föl kell irni a törvényhozáshoz, ellenben Kossuth érdemeinek külön törvénybe iktatására nincs szükség. Marjay Péter után, a ki elszomorítónak mondta az állandó választmány javaslatát, gr. Tisza István beszélt az állandó választmány javaslata mellett. Föltétlen tisztelettel viseitetik — ugymond — Kossuth Lajos érdemei iránt és elismeri, hogy a legnagyobb hálával tartozunk neki. De figyelmezteti a közgyűlést, hogy a mikor a nemzet kibékült a királlyal, akkor Kossuth a koronával ellentétbe helyezkedett. Ez ugyan nem von le semmit érdemeiből, de ezeket külön törvénybe iktatni nem szükséges, mert Kossuth emléke ott van minden magyar ember szívében és mert ugyanolyan joggal a többi nemzeti hősnak, Bocskaynak, Bethlennek is törvénybe kellene iktatni az emléket, pedig gyermekesség volna, — ha ma valaki azzal állana elő Kossuth érdemeinek külön törvénybe iktatása esetleg tüntetés is lehetne és ezért ellenzi a dologt Végre is elfogadták a választmány javaslatát.

Bukott nagykereskedők.

Most tiz esztentendeje, 1892. évi szeptember hónapjában, Sonenberg Mór Dávid budapesti kézműáru nagykereskedő azzal lepte meg a hitelezőit, hogy félmillió

forint adóssággal insolvensnek nyilvánította magát. Az alkudozások folyamán 47 1/2 percet ajánlott föl a hitelezőinek Feischl Fülöp és fiai debreczeni kézműáru nagykereskedő cég tulajdonosának a jótállásával. A hitelezők elfogadták az egyezséget. Mikor elérkezett a kezességi váltó lejárat ideje, újabb meglepetés érte a hitelezőket. A Feischl cég csődbe került. Ez a csőd nyomában maga után vonta a Sonnenberg Mór Dávid cég bukását is. A csődeljárás folyamán megállapították, hogy Sonnenberg az összes vagyonát a Feischl cégre ruházta át. A törvényszék Sonnenberg Mór hamis bukásért felosztandó büntönte itelle. A Feischl cég tagjai közül Feischl Károly öngyilkossá lett. Feischl Emil pedig Amerikába szökött. Most foglalkozott ezzel az ügyvel a kir. ítélőtábla III. büntetőtanácsa, a mely Keszits Antal dr. védelme alapján megsemmisítette a törvényszék ítéletét s a vádlottat fölmentette, mert védő bizonyította, hogy kereskedelmi szokás, hogy a fizetésképtelen kereskedő lekösse üzletet anok javára, a ki az egyezségért jótáll.

Az angol gazdák

Magyarországi látogatásáról számol be az essexi Southend Standard, amely rendkívül rokonszenves hangon s az elismerés lelkésedésével adózik annak a kulturának, amely az a essexi vendégek előtt Magyarországon — nem csekély meglepetésükre — feltarult. A cikk érdemleges része főként a magyar gazdasági viszonyokkal foglalkozik, amelyek sokban tulszárnyalják az angol földmívelést. Tenyészetünket a leggazdagabbnak mondja egész Európában s felhívja az angol kormány figyelmét, hogy Magyarországgal gazdasági szövetséget kössön, különösen a magyar árú kivételére. Egy szóval, az angol gazdák látogatásának máris mutatkoznak praktikus eredményei.

A világitási vállalat üzleti szabályzata.

Debreczen város törvényhatóságának jog- és pénzügyi bizottsága Vecsey Imre tb. főjegyző, tanácsnok elnökletével tegnap délután három órakor ülésezett a város székházának nagytermében. Jelen voltak a bizottsági ülesen az elnöklő Vecsey Imrén kívül: Komlóssy Arthur főjegyző, Roncsik Lajos főszámvevő, Körner Adolf tanácsnok, Varga Karoly jegyző, Szabó Kálmán jegyző, Debreczeni Jenő, Kovács József, Szántó Győző, Bechert Manó és Kardos László. A bizottság a városi világitási vállalat új üzletszabályzatát tárgyalta, Debreczeni Jenő gázgyári igazgató terjesztette elő az üzletszabályzat tervezetét, mely nagyjában mindössze módosítása a réginek, s melyet pontról-pontra megvitatta a bizottság némi változtatással, stílusos kijavítással jóváhagyásra fog ajánlani a közgyűlésnek. Ma délután három órakor ismét összéül a bizottság és folytatja ama félbe hagyott üzletszabályzati terv megvitatását.

A Debreczeni dalegylet

estélyei a legsikerültebb mulatságok közé tartoznak. A holnap (1/2 9 órakor) a „Dobos”-ban tartandó dal és zene estélye hasonló siker elé néz. Debreczen műértő és műpártoló közönségének elismerése ezuttal nagyszámú pártoló tagsági felvételre való jelentkezéssel és megkeresésekkel tüntette ki e régi, neves Dalegyletet, melynek vezetőségétől arra kerettünk fel, hogy minden érdeklődőnek adjuk válaszul, melyszerint pártoló tagsági aláírásokat — az elnökségen kívül — este a Dalestélyen a pénztár is elfogad s az esetleg eltevedt meghívók Gavrik Miklós II-od titkárnál (Új bérház alatti hiv. helyiségben) reklamálhatók.

Hazajáró szellem.

Hogy a babonás nép mennyire hisz a hazajáró szellemekben, arról tanuskodik ez a temesvári hír. Csaba-Forgács községben nemrégiben halt meg egy Frankó György nevű tekintélyes földesgazda. Vasárnap éjjel az olhunyt felesége és fia kimentek a temetőbe, kiásták a holttestet, összevagdalták, mésszel leöntötték s aztán újra eltemették. Mindezt pedig azért követték el, mert Frankó szelleme megjelent álmukba s ijesztgette őket. — A hatóság tudomást szerzett a dologról s özv. Frankó Györgynét a fiával együtt letartóztatták.

A Simon Pista könyvéről

érdekes előismerés és ösmertetés jelent meg az „Arad és Vidéké”-ben. A könyv ösmertetője nagyon rokonszenvesen, elősmertőleg nyilatkozik a pompás, törülmetszett magyar humor műről, Bugyi Sándornak meg a „Lú”-nak „En meg a lú” című könyve foglalt elemeiről. Csak a szerző személyét illetően tevedett a bíráló. E könyvnek a népszerű élelzap szerkesztő és kiadó. Székely Imre hírlapíró-társunk csupán kiadója mert Simon Pista debreczeni református tanító és jeles író a Bugyi alakjának és könyvének az írója. Egyébként az aradi lap-társunk bírálata — a fenti tevedést helyreigazítva — kiválóan elősmertő, így hangzik:

„En meg a lú. (Székely Imre könyve.)

Egy csinos kiállítás, a tartalmát tekintve meg irodalmi ritkaság számba menő könyvet nyomtak a debreczeni Csokonai-nyomdában és a szerző, Székely Imre elküldte Aradra is, hogy itt is megvételre kinalja. A könyv címlapja tudósít a tartalmáról, íme: „En, meg a lú. Családi történelem. E vóna oszt az a könyv, akkibe az íletem sorjából Egy forint árat besömöszöltem. Rimsiges szíp fortijos históriák vannak benne, meg kogyetlen gyönyörű képek. E máu sok egy embertül aszondom én Bugyi Sándor, emká debreczeni tajigás és hejjes pógár. 2 korona az ára. A legnagyobb rakás Debreczenbe van belölle Székely Imrénél, aki a „Dongó” újságot cselekszi.” A könyvbe foglalt históriák a „Dongó” című debreczeni élelzapban jelentek meg. Bugyi Sándor emká debreczeni tajigás karikatura szájába adta őket Székely Imre, az élelzap szerkesztője. Különös, nekünk ismeretlen hangulat árad ki ebből az érdekes kötetből. A divatos, idegenszerű irodalmi figurák annyira megrontották az irodalmi termékekről való ízlésünket, hogy a magunkéra, a hozzánk legközelebb állókra nem akarunk, vagy már egyáltalán nem is tudunk ráismerni. Valódi szintizta magyaros zamat, a Debreczenben és vidékén lakó magyar nép ajkán élő jellegzetes, „debreczeni” dialektusban megnyilvánuló eredetiség, igazi, keresetlen magyaros humor adnak az érdekes munkának különös értéket. A históriák főszereplői a gazda meg az életétől elválaszthatatlan Nyalka ló, melylyel a gazda a kenyerét keresi. A históriákat érdekes képek illusztrálják, megannyi rajza a népelet jellegzetes, eredeti alakjainak. Kivált nekünk érdekes ez a kötet, akik távol vagyunk az eredeti, hamisítatlan népelet nyilvánulásaitól, mert a magyar népelet legjellegzetesebb képét, dialektusát, szokásait, gondolkozása módját tanuljuk meg belőle, ötletes humor formába öntve. Aki érdekes, jóízű olvasmányt akar élvezni, vegye meg a kötetet ifj. Klein Mór aradi könyvkereskedőnél két koronáért.

Hársfalvai fürdő élet.

Rendkívül érdekes szezonra van kilátásuk a hársfalvai fürdő vendégöknek. Nemcsak a természet gondoskodik immár a für-

dövendégek szórakoztatásáról: az által, hogy pompás látványosságait szinte pazarul mutatgatja, hanem a fürdőigazgatóság is mindent elkövetett, hogy a fürdővendégeknek minél kellemesebb multságban legyen részük. Egyenesen szenzáció számba megy azonban az, a miről e napokban értesülünk, hogy t. i. Kremer Sándor szatmári színigazgató kitünően szervezett 37 tagú társulattal a főszezon tartama alatt Hársfalva fürdőben naponta előadásokat fog tartani. A társulat a legújabb szinpad termékeket adja elő. A fellépés iránt, melynek a vidéken nagy kulturális jelentőséget tulajdonítanak, megyszerzte nagy az érdeklődés, aminek első nyilvánulása az, hogy tömegesen foglalják le előre a lakásokat.

Nyilatkozat.

Hosszabb ideig gyomor hurutban szenvedtem és alig használtam a luhi Erzsébet gyógyvizből néhány palacczkkal, már is határozott javulást észleltem s elhagyva, ujjlag érzem használatának szükségességét.

Dr. Klein Adolf Veszprém Várhely.
A szolvány ásványvíz kútnó üdítő itál.
A savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

CSARNOK.

Vaterloo.

Erckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Möriz Pál.

Grédi anyó még inkább tüzelt.

— E szerint hát az urnak nincs bátorsága? Magában nem bizik? Belé veti a reménységét? És ha uraságod a nép, mint ahogy mondotta, és uraságodnak nem tesznek a bucsujárások akkor miért nem tesz maga róla?

Goulden ur elnevette magát és így felelt: — Ha mindenki szabadon követné az akaratát, a legjobb meggyőződése szerint járhatna el és eme bucsujárásokhoz nem oly sok személy kapaszkodott volna, részint hívságból hogy szép ruhájával páváskodjék, vagy haszonlesésből, hogy jó állást nyerhessen vagy különféle engedélylevelet eszközölhessen ki, ekkor igaza volna Kelmednek, ekkor ugyan nem volna szükségünk Bonapartera a szemfényvesztések kiirtásánál, ekkor a nemzetnek három negyedrésze józan itélőképességű volna és talán még Artois gróf is azt kiáltaná: „Allj! Ne tovább!” De mivel a hízélgés, haszonlesés, alszenteskedés mindent behorít és elhomalyosít, úgy hogy ma holnap a világos nappal is éjszakának tűnik fel, ezért csak a menykőcsapásoktól tisztul a levegő. Kelmed és a kelmedhez hasonlóak az okai annak, hogy a magamszörű, hü meggyőződésű emberek kénytelenek vagyunk annak is örvendeni, hogy a szorulás heiyett láz lép fel.

Goulden beszédje végén felállott és izgatottan járt fel s alá és még mielőtt az anyósom válaszolhatott volna neki, fogta a sipkáját és ezen bucsuszóval távozott:

Azonban ne higgye, hogy a mit gondolk, mind elmondtam, most beszéljen Józsiával, ő majd mindenben igazat ad kelmednek.

Alighogy kilépett, Grédi anyó így kiáltott fel:

— Vén bolond volt, az is marad! Én pedig annyit mondom neked Józsi, ha most Svájczba kinem menekülsz, akkor Isten tudja merre visznek. De erről majd beszélünk gyermekeim. Fő az, hogy mindenre készen legyünk. Várjuk a végét, hogy mi történik. Ugy lehet Bonaparttet nyakon csipik a zsan-dárok. Ha azonban csakugyan elfoglalja

Párist, akkor minékünk innét menekülni kell.

Minket meg csókolván távozott. Nehány pillantás mulva Goulden apó is viszatért és szónéklül folytattuk tovább a munkát. Mindnyájan elgondolkoztunk, azonban este a legnagyobb meglepetésemre Katiczám megszólalt:

— Mindenestre Goulden urat kell megkérdezni . . . Goulden urnak igaza van . . . Okosabb anyámnál. Csak jó tanácsokkal szolgálhat minékünk.

Midőn ezt hallottam, így gondolkoztam magamban.

— Azért tart Goulden urral, mert együtt olvasgatják az ujsagot. Hanem a borjut még egyszer felkötöni és tovább masirozni, mégis borzasztó volna; annál már csakugyan jobb volna Svájce-ba menekülni; ott sok híres óragyár van. Munkát könnyen találna az ember.

Nem akartam Katiczával ellenkedni, de mondhatom: igen elkomorodtam.

(Folyt. köv.)

Nyilttér.

Óvás! Minden jó dolognak akadnak utána-zói, így az utóbbi időben a szolid-ság nélkül való konkurencia kiakarja használni a régi, hírneves Rohitschi savanyuvizek (Stájerország tulajdona) jó hírét a saját termékei számára. Itt is megállapítjuk tehát, hogy csak a „Tempel forrás” és „Styria forrás” tekinthetők valódi Rohitschi savanyuvizeknek. Tessék vigyázni ezért címkeinkre, melyeken a forrás megnevezése mellett a Stájerország címer (párduc) látható a közép mezőben. A dugón pedig be van égetve: St. Landsch Rohitscher. Magyarországi raktár: **Hoffman József** Bpest, Balthory-u. 8.

Javallatok: a légzőszervek és emésztőszervek mindennemű katarrhusos megbetegedései, valamint verszegénység stb. Ellenjavallat: aszkór.

Gleichenberg gyógyhely

Alkalikus muriatikus források: **Constantin** és **Emma** forrás, alkalis-muriatikus szénsav, János forrás: tiszta szénsav, Klausen forrás; savó, sterilizált tej [száraz táplálás] kefir, források belélegzés, fenyőtűgöz belélegzés, mindkettő külön kabinokban, légzési készülék, pneumatikus kamarák, édes ásványvíz és pezsgő meleg fürdők, fenyőfü és aczélfürdők. Nagy vízgyógyintézet, terepkúra. Lány, langyos meleg, pormentes, szélszentes levegő, erdős fensíkon.

Felvilágosítás és prospektus ingyen.

Lakás és kocsik megrendelések

Saison máj. 1-től szeptember végeig.

az igazgatóságnál Gleichenberg.

A szőlő

OIDIUM

betegsége ellen a legjobb szer a **Dr. ASCHENBRANDT-féle rézkénpor.**

Leszállított ára Budapesten:

5 kilogrammos zsákokban á kilogramm 46 fillér

10 és 5 kilogrammos zsákokban á klg. 50

Használata ocsébb, mert kevesebb kell belőle; biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szél le nem fújja; ajánlatosabb — mert a mustot nem bűdösíti — mint a tiszta kénpor vagy kénmáj.

A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javítja.

Ott, ahol mult évben a peronospora nem tett kárt, de a lisztharmat igen, az első permetezés helyett elég rézkénporral a tőkét beporozni. Ez pedig lényeges költségmegtakarítás.

Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. Alkotmány-u. 31-ik szám. — Vizszentelárusítók kerestetnek!

Egyedül valódi angol

THIERRY BALZSAM

Közegészségügyileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényszéki mintavédelem alatt áll.

E balzsam belsőleg és külsőleg használ: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyyszer a tüdőnek, a melnek kóros hajainál, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legrégebb bajokból is. 2. Kitérő hatása van toroggyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a hideglelést. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor, szélgörcsöt s a tagrágatásokat. 5. Megment az aranyeres fájdalomtól s kigyógyít a Hämorrhoidákból, szeliden mozdítja elő a székelést s a vér tisztulását, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, üres fogaknál és szájröhdáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felülfogést, a szájnak s a gyomornak bűzét. 7. Nagyon jó gyógyyszer kül és beibajoknál, u. m. sebeknél, lázhólyag, szemölcs, égési sebek, fagyos tagoknál, rüh és kiütéseknél, megszünteti a fejfájást, szakgatást, rheumát, fülbántalmakat stb. Csak mindig vigyázzunk a mellékelt zöld mezejű **apácza-védjegyre!** Hamisításoktól legjobban óvakodunk, ha egyenesen gyáramból Ausztria-Magyarország minden állomására franco rendelünk 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért, Bosznia és Herzegovinában 4 kor, 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés előrefizetés vagy összeg utánvétele mellett.

Miért szenved ön?? Hiszen önnek, amely gyógyulása bizonyos még akkor is, ha sebe bármily régi, sőt a fájdalmas operációt is elkerülheti, ha a valódi Thierry A. féle **Centifolia kenőcsöt** használ, mely rendkívül vonzó, a sebek gyógyításában valamint a fájdalmak enyhítésében utólrhetetlen. A valódi Centifolia-kenőcs alkalmazható: a szoptatók melkemenykedésének, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csontvesedéseknek, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbnukulus és ráknál; végre pokolvar, körömméreg, körömgölylés, a lábna járás közben történt kisebélése, fagyás és égés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugás stb. eseteiben. 2 tévely csomag csomagolással, postadíjjal együtt 3 kor. 50 fil. Temérdek előismerő levél megtekinthető. Utánzatok vételétől óva intek mindenkit és arra ügyeljünk, hogy „Schutzengel Apotheke des Thierry (Adolf) Limited in Prograda” a tévelybe van-e égetve. Emé két gyógyháfásában utólrhetetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régebb, annál jobb, nem árt a szernek a fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással van s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi segély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak haszontalanul elprédáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készletében e világhírű, ocsó, megbízható, a mellett ártalmatlan szerből. A hol nem beonyos, hogy az én kitérő szerem, ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Cim **Apotheker Thierry (Adolf) Limited Schutzengel-Apotheke in Prograda bei Rohitsch-Sauerbrunn.** Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Bradv C. gyógyszerészeknél.

Háztartásnál és vendéglőben ahol a TRIX LÉGYFOGÓT használják

gondos háziasszony és vendéglős nyugodt afelől, hogy sem a főzésnél, sem az étkezésnél kellemtelenséget vagy undort nem szerez többé a légy.

Egy teljes készlet

Trix légyfogó

25 fillér.

Főraktár Debreczen és vidékére:

Parti Ferencz

fűszerüzletében.

Debreczen, Kossuth-utca.

ad. 7853.
1902.**Árlejtési hirdetmény.**

Debreczen sz. kir. város által a Mátai pusztán emelendő csendőrlak-
nya felépítéséhez szükséges föld, kőműves, elhelyező ács, bádogos, asztalos,
lakatos, mázó és üveges munkák, valamint különféle felszerelési tárgyak
szállításának biztosítására zárt ajánlati verseny tárgyalás hirdettetik.

Az egyes épületek költségei következőleg vannak előirányozva:

Laképület	korona	11577.95
Istálló épület	"	5949.64
Fáskamara	"	1076.32
Ól	"	240.00
Deszkakerítés	"	2146.40

Összesen 20990.31

Huszezer kilencszáz kilencven kor. 31 fillér. Az összes munkák együt-
tesen vagy munka nemenként külön-külön is kiadatnak.

A versenytárgyalásban részt vehet minden szabályszerű képesítéssel
bíró helybeli iparos vagy vállalkozó.

Az építéshez szükséges faltégla az építés színhelyétől 400 mtr. távol-
ban fekvő téglatermelési helyen fog — ezrét 24 kor.-val számítva — át-
adatni, a kőműves munkák vállalkozója köteles a faltéglakát onnan saját
költségén az építés színhelyére szállítani és ott felhasználni.

A cserép és egyéb téglanyagokat tartozik vállalkozó a debreczeni vá-
rosi téglavetőtől beszerezni és szintén saját költségén az építés színhelyére
szállítani.

Minden ajánlattevő köteles a pályázat tárgyát képező munka előirány-
zati összegének megfelelő 5% bánatpénzt készpénzben vagy óvadékképes
értékpapirban a városi házipénztárnál f. é. jul. hó 4-én d. u. 5 óráig le-
tenni és a feltárolt jegyet ajánlatához mellékelni.

Az ajánlatba hozandó engedmény vagy egységárak számmal és betű-
vel olvashatóan kiirandók.

Ajánlattevő köteles ajánlatában kijelenteni, hogy a terveket, költségve-
tést, vállalati feltételeket és a helyi viszonyokat ismeri és azokat magára
nézve kötelezőknek elfogadja.

A kellően felszerelt, írásbeli zárt ajánlatok f. é. július 5-én d. e. 10
óráig a polgármesteri hivatalban nyújtandók be.

A beérkezett ajánlatok f. é. jul. 5-én d. e. 11 órakor a városháza
nagytermében nyilvánosan bontatnak fel. — Elkésve beadott, kellően fel nem
szerelt, távirati vagy utóajánlatok avagy kétséget támasztó kifejezéseket tar-
talmazó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fentartja magának azon jogot, hogy a beérkező aján-
latok között szabadon választhasson, avagy azok mellőzésével a munkák
biztosítására más uton intézkedhessenek.

Minden ajánlattevő ajánlatának a felbontástól számított 30 napig kö-
telezettségben marad.

A tervek, költségelőirányzat, vállalati feltételek a városi mérnöki hiva-
talban a hivatalos órák alatt megtekinthetők, hol a kívánt felvilágosítások is
megadatnak.

Debreczen, 1902. jun. hó.

A városi tanács.

Lubló gyógyfürdő.

Szénsavas vasas (pezsgő) és mór fürdők. Vasas források felette dusak szénsavban.
Ivó, fürdő és területi gyógy mód.

Kitünő sikerű vérszegénység-nél, súlyos betegségek testi és szellemi tul-
erőltetés után, különösen pedig női bajoknál.

Pormentes védett fekvés (556 m.) Kiterjedt fenyveserdők között, ké-
nyelmes lakások és kitünő ellátás mérsékelt árak mellett. Állandó fürdőor-
vos: dr. PLATZER SÁNDOR volt egyet. tanársegéd Kézmárszky tanár udv.
tanácsos egyetemi női klinikáján.

Kitünő vendéglő és jutányos árak mellett. Étkezés á la carte vagy pen-
zióban. **Posta távirtda állomás (Lublófürdő). Zónajegyek.**

Elő- és utószezonban tetemes árkedvezmény lakás, fürdők, étkezésnél.
Szobák hetenként 10 kor., étkezés penzióban 20 koronától kezdve.

Az ásványvíz (Amália forrás) friss töltésben kapható a forráskezelő-
ségél és minden nagyobb ásványvízkereskedésben.

Prospektust küld és bővebb felvilágosítással szolgál

az uradalmi fürdőgondnokság.

Lublófürdőn (Szepesmegye.)

Nb. Az ásványvízeladásra elárúsítók kerestetnek.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

Divatos

Női mosó ruhaszövetek,
Batistok, Zephirek,
Áttört keimék,
Sima szines angol vásznak,
Cosmanosi szintartó,
Indisch-foulard Savannah,
Chiné csikos és koczkás vásznak:

m é t e r e 27 krajczár és 32 krajczár.

Szerb és Csalány vásznak

15 krtól 22 krig.

Turista ingek nagy választékban

Szabó Lajos fiai czégnél
Debreczen, Rózsatér.

**Ártézi és szivattyus
kutak furására**

községek, gyárak, gazdaságok és magánosok
részére, valamint saját készítményű szivattyuk
felállítására és javítására jutányos feltételek
mellett ajánlkozik

Guró Lőrincz

**kuturó mester és vállalkozó, ki 16 év le-
folyása alatt**

200-nál több sikerült furt kutat létesített.

Megrendelések czímre Debreczen,
Varga-u. 20. intézendők.

Borosznó gyógyító fürdő.

Zólyomgyében.

— Vasuti állomás. Posta és távirtda. —

Vadregényes fenyvesek közepette. Tiszta, ózon-
dus levegő. Erdei sétautak. Magas forrású vízveze-
ték. A glaubersós gyógyforrások kitünő hatásúak,
vevény és idült gyomor és bélhurut, máj és hólyag
bajoknál.

Hidegvíz gyógyító intézet.

Masszázs, villamozás, Kneipp-féle gyógyító-
mód. Meleg ásványvíz és fenyőfürdők.

Állandó fürdőorvos: Luczy Gusztáv dr. Gyógy-
szertár, Lawn-tennis, tekepálya, ciganyzene. Lakásér
8—16 kor. egy szoba heti bérlet ágyneművel együtt:
Étkezés: leves 20 fl. főzelék 60 fl. tészta 50 fill.,
sültek 80—1.20 fl. étlap szerint.

Bővebbet alulirt tulajdonosnál.

Rosenauer Lajos

Besztercebányán.

**Peronospora ellen legjobb a
Kecskeméti por**

600 grammos csomag 24 krajczár.

Gyümölcsfák permetezésére a

Gyantalisztes kecskeméti por

850 grammos csomag 28 kr.

Kontsek Gézánál

DEBRECZEN, Kossuth utca.

Premier kerékpár 1902.

Legidősebb és
kipróbáltabb jelű.

Modern finom
kiállítás.

**Katalogus
ingyen.**

**Katalogus
ingyen.**

Premier-Werkes, Eger (Csehország.)